

Udgiverens forord

Søndag d. 19. maj fyldte forfatteren Poul Hoffmann 85 år, og det er i år 60 år siden, Poul Hoffmanns første roman, *Søn af Priamos*, blev udgivet. Siden er det blevet til en lang perlerække af bøger, hvoraf mange er udkommet i flere udgaver og oversat til en del sprog. Poul Hoffmann har gennem sit lange liv og ditto skribent- og foredragsvirksomhed beriget utallige mennesker og præget flere generationer med sin urokkelige tillid til Bibelen. Gennem især hans bibelhistoriske romaner har han gjort adskillige bibelske personer levende og nærværende og vist, at Bibelen til stadighed er aktuel og relevant.

I år faldt Poul Hoffmanns fødselsdag på Pinsedag, og det har sin egen gode pointe. Han har nemlig om nogen søgt at leve i Helligåndens lys over Bibelen og videregive det til sine læsere for at skabe tillid til og glæde over Bibelens budskab. Erindringssamtalerne med sønnen Helge uddyber denne side af Kirsten og Poul Hoffmanns liv og er et stærkt vidnesbyrd om bibelbaseret tro på Kristus.

Med stor tak til Kirsten og Poul Hoffmann for jeres lange tjeneste i den kristne litteraturs verden – og til Helge Hoffmann, der tog initiativ til og skabte en yderst læseværdig bog ud af samtalerækken – sender vi bogen ud og ønsker både den og læserne god og hellig vind.

Vibeke Sode Hjorth, forlagschef

Forord

Denne lille bog fattes ethvert system. Den er simpelthen et resultat af nogle samtaler, jeg har haft med min far i et forsøg på at overvinde hans tøven med at skrive sine erindringer.

Teksten er opdelt i seks samtaler. Denne opdeling repræsenterer ikke nogen tematisk systematisering, end ikke en kronologisk. Vel er der tale om en vis fremadskriden gennem mine forældres liv, men som man vil se, springes der næsten lige så meget i tiden som i emnerne.

I virkeligheden har vi blot ladet »vinden blæse, hvorhen den vil«. Deraf titlen, som dog også har en dybere motivering i en mangeårig særlig fascination hos min far af de ord, som Jesus en nat sagde til Nikodemus:

»Vinden blæser, hvorhen den vil, og du hører dens susen, men du ved ikke, hvorfra den kommer, og hvor den farer hen. Sådan er det med enhver, som er født af Ånden« (Joh 3,8).

Måske kan bogen hjælpe en og anden læser til selv at komme lidt nærmere på en forståelse af de ord.

Bogen kunne og burde på en måde have både heddet og været »erindringssamtaler med Kirsten og Poul Hoffmann«, men min mor har valgt på sædvanlig selvudslettende vis at holde sig i baggrunden og bare hjælpe os på gled og holde os på sporet – ikke nogen misundelsesværdig opgave.

Ud over de samtaler, jeg har ført med min far, har jeg valgt i to appendikser at give tre eksempler på min fars henholdsvis skønlitterære og faglitterære produktion gennem tiden. Et tredje appendiks giver en kort oversigt over mine forældres nærmeste familie. Endelig er der tilføjet en bibliografi og et personregister.

Højslev, april 2013

Helge Hoffmann

Første SAMTALE

Du plejer at afslå opfordringer til at skrive dine erindringer med den begrundelse, at du ikke husker tildragelserne godt nok og navnlig ikke deres rækkefølge. Men hvis jeg nu begynder med at spørge, hvad der er det største, der er sket dig i livet – det må du vel kunne huske?

Unægtelig. Det var den 23. juli 1950 i en togkupé i Fredericia. Jeg havde et par år tilbage af jurastudiet og var på vej til en sommerferie-rundsejls i Middelhavet arrangeret af DIS (Danmarks Internationale Studenterkomité), medbringende en bog, der hed *The Science of Religion*, skrevet af en indisk guru, som vist hed Vivekananda. Jeg fik aldrig lukket den op og ved ikke, hvor den blev af.

Ind i kupéen kom en ung pige med pandehår og gul kjole og satte sig over for mig. Hun hed Kirsten, hun var nylig færdiguddannet som lærerinde og på vej til samme rundsejls som jeg. Hvad vi talte om, husker jeg ikke, men da vi om aftenen stod ved et vindue i togvognens gang og så tusmørket sænke sig over bjergene i Schweiz, listede jeg armen om hende; hun protesterede ikke. Et par dage senere gik vi på sightseeing i Torino med hinanden i hånden. Da vi efter endnu et par dage sejlede ud fra Genua på MS Terpsichore med kurs mod Malta og i mørkningen stod ved rælingen og

så byens lys synke bag kølvandet, spurgte jeg, om hun ville gifte sig med mig. Hun svarede ja.

Mange har undret sig over, at vi kun havde kendt hinanden en uge, men det var, som om det hele havde været en selvfølge fra begyndelsen.

Det blev så en svært romantisk Middelhavstur?

Romantisk er for svagt et ord. Men der findes ikke rigtig ord, der er stærke nok. Sådan er det jo med kærligheden – ordene slipper op.

MS Terpsichore.
Indsat: Serveringsbakke fra skibet, hjembragt som souvenir

Vel, der er nogle ledsagefænomener, som det kan lykkes at sætte ord på. For nogle år siden var der en tv-serie, der hed »Family Ties« (’Blomsterbørns børn’ kom den til at hedde i dansk fjernsyn). Hver episode indledtes med en lille tema-sang – mand og kone sang sammen:

Det er, som om jeg begyndte at ånde
den aften, vi kyssede hinanden,
og jeg kan ikke huske,
hvad jeg nogensinde foretog mig før.

Den sang var troligt skrevet af nogen, der havde oplevet det samme som vi.

Hvad så med Middelhavets seværdigheder - blegnede de lidt i lyset af kærlighedslykken?

Ja, men mest nej. Jeg tror, vi oplevede det hele med en mangedoblet intensitet. Middelhavets verden gik os i blodet, så den ligesom har været en del af selve vores identitet i de mere end tres år, der siden er gået. Det har selvfølgelig indgået en lykkelig forening med, at kristendommen blev vores liv og vores arbejde.

Ja, mor var jo en god kristen, da I mødtes, men du var vist en arg hedning på det tidspunkt, var du ikke?

Åk jo. I gymnasiet var jeg nærmest aggressiv antikristen og førte an i alt det studentikøse idioti, som er standardudstyr i den holdning. Jeg har nådigt glemt detaljerne, men kan stadig skamme mig over det og føle et stik i samvittigheden, når jeg tænker på en lille gruppe kristne i klasserne – vi var pionérklasser i det nystartede Næstved Gymnasium – der sagtmødt lagde ryg til mit skvalder. De stod så alene, der var ikke noget, der hed KFS dengang.

Og ja, der advares jo af kristne i almindelighed voldsomt imod, at kristne gifter sig med ikkekristne. Det ender næsten uvægerligt med, at den kristne mister troen, hedder det, fordi den ikkekristne har den åndelige tyngdekraft i denne verden med sig. Det går galt i 100 tilfælde ud af 100, siges der.

Vi kan kun sige, at så er vi altså tilfælde nr. 101, og vi har også i årenes løb fået lov at se nr. 102 og 103 og flere endnu. For tyngdekraft eller ikke tyngdekraft, sandheden er og bliver stærkere end løgnen. Og kærligheden er altid på sandhedens side.

I fik noget for pengene på det krydstogt.

Mildest talt. Nu er »krydstogt« en lidt misvisende glose. Det var ikke noget, der kunne sammenlignes med nutidens society-halløj i luksuslinere med swimmingpool og aftenunderholdning og alverdens luksus. Når vi besøgte Alex og Gloria i Bergen og ser de flydende byer, der lægger til kaj også der, er det en helt anden verden. Vores skib var en gammel trampdamper – blandet fragt- og passagerbåd – der havde været bombet under Anden Verdenskrig og ligget delvist sunket i Marsah Matrouh i Egypten, men var blevet hævet og sat i fart igen under Panamaflag, med permanent slagside. Den hed »Terpsichore«, opkaldt efter dansens muse; det gav anledning til ikke så få vittigheder. Jeg sov i begyndelsen på et shelterdæk, hvor en afløbsrende fra kabyssen passerede lige under min køje. Ved fodenden hang en halv ko, som vi efterhånden fik spist os igennem. Chefkokken var efter sigende lige kommet på fri fod efter tyve år i det berygtede Sing Sing-fængsel i USA.

Nede i pigernes kahytter sloges mor med lopperne. Så fandt vi ud af at flytte op på dækket under redningsbådene. Der var ganske vist ingen afskærmning ud mod vandet.

Var vi rullet et par meter i søvne, havde vi været nede hos hajerne.

Sengetid under
redningsbåden

Jeg går ud fra, at I drog fordel af skibets permanente slagside, og at mor lå inderst?

Mor lå inderst, ja, men vi havde også et solidt greb i hinanden.

Romantiske måneskinsnætter?

Ja, månen og stjernerne lyste for os om natten, men også vulkanen Stromboli, da vi sejlede gennem Messinastrædet. Både den og Etna var i udbrud. Et ufatteligt syn. Mor lavede en skitse af Stromboli og omsatte den til et lille maleri, da vi kom hjem, men vi har aldrig rigtig kunnet hænge det op, for ingen vil tro, at himmel og hav kan se sådan ud.

Der var så meget ufatteligt. De natlige gyder i fluehvelvet Benghazi – det var et andet Benghazi end den moderne storby, der nu har figureret på tv-skærmene under det nyligt overståede oprør dernede. Det var jo kun få år efter verdenskrigen. Om bord havde vi en englænder og en tysker, der havde været soldat i hver sin hær. De lod til at snakke specielt hyggeligt sammen.

Chateau d'If uden for Marseilles – fæstningen på fængselsøen fra bogen og filmen *Greven af Monte Christo* – vi sejlede rundt om den i speedbåd i måneskin ...

Stromboli i
udbrud

Der var også mere humoristiske øjeblikke. Da vi gik i land i Alexandria, blev vi mødt af en sværm af drenge, der ville prøve at sælge det ene og det andet til turisterne. Til rejsedeltagernes store morskab var der nogle af drengene, der reklamerede for deres varer ved på dansk at råbe »Billigt skidt! Billigt skidt!« Sådan havde de åbenbart hørt andre danskere karakterisere deres varelager, og nu gentog de det i god tro.

Og Kheopspyramiden?

Kheopspyramiden. Den har forfulgt og beskæftiget mig lige siden. Vi tog med tog fra Alexandria til Cairo, tilbragte et par dage der og mødte »Terpsichore« igen i Port Said. Hvad man dog havde af energi dengang! Den ene dag startede vi ved sekstiden om morgenen, gik rundt i byen i 30-40 graders hede hele dagen, stod om aftenen en halv time under den kolde bruser og gik så i biografen og så en film med Marx Brothers.

Men hvad er det egentlig med den pyramide? Jeg er godt klar over, at det er et af oldtidens syv vidundere, men for dig er det også noget andet og mere?

Det er umuligt at begynde at sige noget om den pyramide i rimelig korthed. Nu på mine gamle dage har jeg omsider fået skrevet en bog om den, *Sfinxens smil*. Jeg mener faktisk at være på sporet af dens store hemmelighed. Men færdig med den bliver jeg aldrig.